

BIO-info 03/2012, 20. jan 2012 [BIO: sakslister og møtereferater](#) [BIO-info arkiv](#)
submission deadline to bio.info@bio.uib.no is Wednesday 16:00

Fra toppen!

Dekningsbidraget som forsvant

Universitetsstyret vedtok før jul, etter forslag fra rektor, å øke avgiften for sentrale tjenester til 120.000 pr. årsverk som er finansiert over eksterne midler. For BIO innebærer dette en netto reduksjon i inntektene fra dekningsbidrag på 3,8 mill. kr. Det som vi nå sitter igjen med etter å ha hentet inn mer enn 50 mill. til å styrke aktiviteten ved instituttet, blir småpenger som ikke dekker de reelle kostnadene ved å drifte prosjektøkonomi og personalhåndtering ved instituttet. I noen tilfeller går man faktisk i minus, der dekningsbidraget er lite eller ikke eksisterende, som tilfellet er for NFR (25% på visse stillingskategorier) og fondsmidler (normalt 0% på Kreftforeningen, BFS o.l.).

Dette kan ikke være i tråd med universitetsstyrets [vedtak](#) fra 1.12.2010, som lyder: «Styret forutsetter at arbeidet med å sikre hele virksomheten tilstrekkelig dekningsbidrag fra eksternt finansiert virksomhet fortsetter.» Slik modellen nå slår ut, er det nettopp de miljøene som henter inn ekstern finansiering som tappes for midler. I den grad dekningsbidrag kan fungere som et incentiv for fagmiljøene til å hente inn eksterne penger, fungerer den nye avgiften direkte motsatt. Dette var neppe universitetsstyrets hensikt.

På slutten av fjoråret viste alle prognoser at streng økonomistyring hadde gitt oss kontroll over driften og at vi gikk mot lysere økonomiske tider. Med denne avgiften får instituttrådet nok et dystert budsjett å ta stilling til på [rådsmøtet](#) i neste uke. La oss håpe universitetsledelsen ser skadevirkningene og snur i tide!

Hilsen Anders

Ukens bilde



Perlemorsskyer over Nattlandsfjellet

Fotograf: **Elisabeth Müller Lysebo**

Like før solen gikk opp over Nattlandsfjellet kunne vi forrige fredag morgen se nydelige perlemorsskyer. Skyene består av iskrystaller som blir opplyst av solen når den står under horisonten og lyser opp.

Fenomenet ble også omtalt i [BT](#)..

You are invited to submit photos (electronically!) for "Ukens bilde". Please include a very short description and credit information. Picture can be of researchers / students in action, technology, organisms, field sites ... Please send your pictures to bio.info@bio.uib.no

Innhold:

Dekningsbidraget som forsvant	1
Ukens bilde	1
Faste lenker:	3
VIKTIG INFORMASJON	3
Årets første BIO-seminar 26. januar	3
HVA SKJER?	3
BIO-seminar; Gjesteforelesning; Fiskehelsearrangement; PhD-forelesning	3
NYHETER FRA BIO	3
Fugleadferd i nærmiljøet;	3
ANDRE NYHETER	4
Mangfold i egen hage; SKOKs masterstafett 2012	4
NYE UTLYSNINGER	5
Yggdrasil; NORHED; The Amgen Scholars European Programme; Støtte til biodiversitetsforskning gjennom MAVAs; Summerschool Microtechnology	6
KOMMENDE MØTER OG SEMINAR	6
Selskapet til vitenskapens fremme; Interdisciplinary guest lecture about synthetic biology – Jane Calvert; Workshop on emerging contaminants in the aquatic environment;	6
LEDIGE STILLINGER	7
NYE ARTIKLER	7
Lohne; Imsland; Pittman; Willis; Magerøy; Grepperud; Jensen	7

BIO-info

Nyheter fra Institutt for biologi

Faste lenker:

[BIO-info arkiv](#) [Sakslistor & referater](#) [BIOs interne websider](#) [BIO's eksterne websider](#)
[Facebook BIO](#) [Facebook STIM](#) [Facebook UiB](#)

VIKTIG INFORMASJON

Årets første BIO-seminar 26. januar



BIO-seminar: Prof. Göran Högstedt: Co-evolution - vilka exempel finner vi ?

Inledningsvis kommer jeg å gi ramarna och kriterierna før co-evolution, medan resten av føredraget tar opp eksempel på co-evolution i ulike miljøer. Slutligen tar jeg opp några fall som i første omgang kan se ut som co-evolution, men som inte är det.

Tid og sted: K1/K2 i A-blokken kl. 13-14.

HVA SKJER?

BIO-seminar; Gjesteforelesning; Fiskehelsearrangement; PhD-forelesning

Dato	Handlinger, navn	Tid og sted
26.01	BIO seminar: Prof. Göran Högstedt:	K1/K2 i A-blokken kl. 13-14
24.01	Lecture: Prof. Il Christa Schleper: Thaumarchaeota: testing (meta-)genomic predictions on a pure culture.	The CGB lunchroom, Realfagbygget 4th floor at 13.00
25.01	Faglig arrangement, linjeforeningen for fiskehelse og havbruk. Sikker og effektiv behandling med hydrogenperoksyd	A-bygget, Tunet (4C02)
30.01	PhD forelesning Birte Töpper: Organic Carbon in the Arctic Ocean	13.15, K3, Biobyggene

NYHETER FRA BIO

Fugleadferd i nærmiljøet;

Fugleadferd i nærmiljøet

Til «Ukens bilde» i [forrige ukes BIO-INFO](#) har Arild Breistøl sendt følgende utdypende ornitologiske informasjon til redaksjonen:

Det som fiskes på bildet i siste ukes Bio-Info er klarlagt, der er



BIO-info

Nyheter fra Institutt for biologi

blåskjell. Dette er favorittføden til ærfuglene. Ser man nøye etter kan man se at gråmåkene stjeler blåskjellene fra ærfuglene når de kommer til overflaten. Denne form for adferd kalles kleptoparasittisme. Ærfuglene har et mottrekk mot dette og prøver å dykke ned å hente skjell samtidig slik at sjansen for å få spist i fred er større. Det foregår altså spennende adferdsbiologi rett utenfor kontorvinduene våre :)

Skarvene som blir sett i Solheimsviken og Store Lungegårdsvann er av underarten som heter *sinensis* på latin. På norsk kalles den også mellomskarv, men den regnes ikke som egen art. Arten heter storskarv, men det er ikke den samme underart som overvintrer i havgapet i Øygarden og Sotra.

Mellomskarven hekker fra Sør-Sverige nedover kontinental Europa til Middelhavet og øst til det Kaspiske hav. Sammenlignet med den norske storskarven (latin: *carbo*) som hekker i fuglefjell ved kysten hekker mellomskarven i busker og trær gjerne tilknyttet fersk- og brakkevann.

Historien til mellomskarv i Norge er relativ kort. I 1996 hekket den for første gang i Norge i Orrevatnet på Jæren. Like etter i 1997 startet den å hekke i Østfold i Øra Naturreservat etter at bestandene i både Sverige og Danmark hadde hatt en kraftig vekst. I de senere år har også kolonien på Øra økt og i 2004 var det hele 992 par. Sommeren 2011 ble den for første gang funnet hekkende i Hordaland på ei øy i Bømlo kommune.

Fargemerkinger av fuglene på Øra har vist at de om vinteren sprer seg og kan finnes på Vestlandskysten og i vinteråpne elver i Sør-Norge. I Store Lungegårdsvannet er det sett 2 mellomskarver med fargering. Begge disse har opprinnelsen sin fra Øra i Østfold.

Birte Tøpper PhD Forelesning

Birte Tøpper vil mandag 30. januar holde forelesning over selvvalgt emne for Ph.D. graden.

Tittel: "Organic Carbon in the Arctic Ocean"

Tid og sted: Mandag 30. januar kl. 13:15, Seminarrom K3, Biobyggene

Bedømmelseskomite: Svein Rune Erga, Nils-Kåre Birkeland

Faglig arrangement i regi av linjeforeningen for fiskehelse og havbruk

Sikker og effektiv behandling med Hydrogenperoksyd, arrangement i regi av den nyoppstartede linjeforeningen for fiskehelse og havbruk ved BIO.

Arrangementet vil hovedsakelig handle om avlusning med hydrogenperoksyd, men det vil også være et innlegg om rognkjeks. Foredragsholdere kommer fra Aqua kompetanse AS, Chemco AS og Marin konsulent i Nord-Trøndelag. Det er lagt opp til både foredrag og diskusjon.

Møte vil holdes i Thormøhlensgate 51 Bygg A, Tunet (4C02) og det vil bli servert pizza.

Tid: onsdag 25.januar. Program finner du [her](#)

ANDRE NYHETER

Mangfold i egen hage; SKOKs masterstafett 2012

Livsmyster i eplehagen

Foredrag ved Åsmund Asdal og Knut Nes på [Hordaland kunstsenter](#), Klosteret 17, Nordnes, tirsdag 31. januar klokken 19:00-21:00. Gratis og åpent for alle interesserte

I forbindelse med utstillingen /Back to basics/ har kunstner Frøydís Lindén, som også er agroøkolog, invitert Åsmund Asdal og Knut Nes til Hordaland kunstsenter for å snakke om hvordan vi kan hjelpe

til med å bevare et mangfold i våre egne hager, med et spesielt fokus på eplet. Asdal vil i sin presentasjon fortelle om hvordan og hvorfor det arbeides med å bevare frø og levende plantemateriale av gamle plantesorter i Norge. Nes vil fortelle om historiske eplesorter fra Vestlandet, og hvordan man kan forberede en kvist fra et eldre tre til ompoding på ny grunnstamme. Hageeiere som har et gammelt tre de ønsker å fornye kan melde sin interesse til [Hordland kunstsenter](#). De interesserte får veiledning slik at de finner friske grener til en felles innsending til poding på Hjeltnes videregående skole i Hardanger. Podingen vil koste 350 kroner. [Les mer](#).

«Livsmylder i eplehagen» arrangeres i forbindelse med «Back to basics», en utstilling med verk av kunstnerne Frøydis Lindén, Inger Wold Lund, Tore Reisch og Anngjerd Rustand. Utstillingen er kuratert av Eva Rem Hansen, og vises på Hordaland kunstsenter i perioden 13.01 – 11.03.

Det er også mulig å [bestille omvisning](#) i utstillingen - det koster ikke noe utover ordinær inngangsbillett (20 kr).

Senter for kvinne- og kjønnsforsknings masterstafett 2012/Master relay 2012

Senter for kvinne- og kjønnsforskning (SKOK) ved UiB ønsker å invitere deg som er masterstudent og skriver en oppgave som har en tematikk som på en eller annen måte, empirisk eller teoretisk, omhandler kjønn, til et seminar onsdag 22. februar.

Masterstafetten blir et heldagsseminar hvor dere får 15 minutter til å legge fram prosjektene deres. Deretter vil vi bruke 15 minutter på en diskusjon av ditt innlegg. På denne måten får du muligheten til å knytte nyttige kontakter på tvers av fagdisiplinene. Du vil også få anledning til å få innspill fra fagpersoner på SKOK.

[Påmelding](#) innen 13. februar. Send med en halv side om prosjektet ditt.

Tid: Onsdag 22. februar 2012

Sted: Ida Bloms hus, Allégaten 34, Seminarrommet, 3.etg

Master-relay 2012

Centre for Women's and Gender Research (SKOK) at the University of Bergen invites all master students writing about topics that in one way or another, empirical or theoretical, deals with gender, to an interdisciplinary seminar on Wednesday February 22.

The master-relay is a full-day seminar where everyone gets 15 minutes to present their projects. Then we have allotted 15 minutes afterwards for discussion of the presentation. This gives the candidates the opportunity to form useful contacts across disciplines and to get input from the professionals at SKOK.

If you are interested in participating, send a half-page abstract about your project to [SKOK](#) by February 13.

Time: Wednesday, February 22, 2012

Location: Ida Blom's hus, Allégaten 34, the Seminar Room, 3rd floor.

NYE UTLYSNINGER

Mer info om utlysninger inkl. løpende, dvs. uten frister finner du [her](#)

Husk å sende søknadsutkastet til post@bio.uib.no 1 uke i forveien (gjelder ikke mindre bevilgninger som legater og fonds).

BIO-info

Nyheter fra Institutt for biologi

Yggdrasil; NORHED; The Amgen Scholars European Programme; Støtte til biodiversitetsforskning gjennom MAVA; Summerschool Microtechnology

Yggdrasil - Mobilitetsprogram for utenlandske ph.d-kandidater og yngre forskere (IS-MOBIL)

Norske institusjoner kan søke om støtte til opphold for ph.d.-kandidater og yngre forskere som er tilknyttet en institusjon for høyere utdanning og/eller forskning i om lag 50 land.

Frist 15 februar [Mer info](#)

NORHED timeline 2012

NORHED builds on and will replace Norway's current [NUFU](#) and [NOMA](#) programmes.

- March 7: Seed money – First call for applications with deadline April 25
- May 30: First main call for project applications with deadline October 19
- June 15: Seed money – Second call for applications with deadline September 15
- September 1: Second main call for project applications with deadline January 4, 2013

[More info](#)

Støtte til biodiversitetsforskning gjennom MAVA

MAVA is a family-led, Swiss-based philanthropic foundation with an exclusive focus on the conservation of biodiversity. What began as Luc Hoffmann and a part-time assistant, has grown to become one of Europe's main environmental foundations and a major donor to global conservation.

[Mer info](#)

The Amgen Scholars European Programme for undergraduate students

The Amgen Scholars European Programme provides selected undergraduate students with the opportunity to engage in a hands-on research experience at some of Europe's top educational institutions. Currently, three universities in Europe host the summer research programme, namely the LMU Munich, the Karolinska Institutet in Stockholm, and the University of Cambridge UK. Applications are now available. Read [more](#). Each European host university has its own application process, but the application deadline for all programmes is **01.Feb.2012**.

One unique component of the programme is the chance to attend the European Symposium in Cambridge, where undergraduates get the opportunity to meet their fellow Amgen Scholars from across Europe, network with scientists and learn more about scientific careers in academia and industry.

Summer School "Highlights in Microtechnology" (HIM).

The course will be held in Neuchâtel (Switzerland) from June 11 to 22, 2012

Since 2004, HIM has proven itself to be a successful training program offering a unique opportunity to experience intensive days of high-level teaching on topics at the heart of microtechnology.

The course is now part of the EPFL doctoral program, but is also open to students coming from other universities and other countries (limited number of places available!). [More info](#)

KOMMENDE MØTER OG SEMINAR

Mer info om kurs, møter, seminar og arrangement etc finner du [her](#).

Selskapet til vitenskapens fremme; Interdisciplinary guest lecture about synthetic biology – Jane Calvert; Workshop on emerging contaminants in the aquatic environment;

SELSKAPET TIL VITENSKAPENES FREMME

Programmet for våren 2012 finner du [her](#)

BIO-info

Nyheter fra Institutt for biologi

Interdisciplinary guest lecture about synthetic biology - Jane Calvert

Jane Calvert, The University of Edinburgh: Can simple biological systems be built from standardized interchangeable parts?" Negotiating biology and engineering in synthetic biology

DATE and TIME: Monday January 30th at 14.15

PLACE: Seminar Room, 5th floor («N-terminalen») in Bioblokken, HiB

The relationship between engineering and biology in synthetic biology is a subject of lively debate. Synthetic biology is sometimes described as an attempt to turn biology into an engineering discipline, and in other instances is presented as more of a 'partnership' between biology and engineering. Broadly speaking, the disciplines of biology and engineering involve different ways of knowing and doing, and can embody different values, assumptions and objectives. Tensions between these approaches are playing out in different settings as the field of synthetic biology attempts to establish itself. An interesting site for studying the negotiation between engineering and biology is the International Genetically Engineered Machine (iGEM) competition, an annual undergraduate competition in which multidisciplinary student teams attempt to design and construct genetic circuits. iGEM has played an important role in launching the field of synthetic biology, and also serves as a test-bed for the engineering approach. Here I consider how a number of issues that iGEM teams must grapple with — including standardization, intellectual property, and design — raise challenges regarding the extent to which engineering principles can be imposed on biological entities. I also discuss the pedagogical, community building, and 'human practices' dimensions of iGEM in the context of the different cultures of engineering and biology. I end by asking whether iGEM is best seen as primarily an engineering or a biological approach, or something else altogether.

Workshop on emerging contaminants in the aquatic environment

Sampling and Analysis of Emerging Contaminants in the Aquatic Environment: Current and future challenges. March 1st and 2nd 2012 NIVA, Gaustadalléen 21, 0349 Oslo, Norway

[More info](#)

Hymenopterakurs i Sverige

Fourth offering of HYM Course scheduled for August 5–12, 2012 at Tovetorp Zoological Research Station, Sweden The main objective of HYM Course is to provide participants with knowledge and experience in identifying parasitic and predatory wasps, sawflies, wood wasps, bees, and ants. Information on natural history is also presented, and that information is reinforced with fieldwork. Techniques used to collect, rear, preserve, and curate specimens are presented in a hands-on manner to allow participants to learn directly by doing.

The course is limited to 25 participants. Applications are due March 2, 2012. [More info](#)

LEDIGE STILLINGER

Mer info finner du [her](#). Stillinger utlyst på BIO finner du nederst til høyre på instituttets [nettside](#).

NYE ARTIKLER

***A full listing of BIO's ISI publications can be found on BIO's internal web pages. [Click here](#)

[Lohne; Imsland; Pittman; Willis; Magerøy; Grepperud; Jensen](#)

Petter Lohne, Albert K Imsland, Sondre Larsen, Atle Foss, Karin Pittman Interactive effect of photoperiod and temperature on the growth rates, muscle growth and feed intake in juvenile Atlantic halibut. *Aquaculture Research* 2012 **43**, 187-197.

Abstract: To investigate the interactive effects of temperature and photoperiod on the growth performance, feeding parameters and muscle growth dynamics in juvenile Atlantic halibut (*Hippoglossus hippoglossus* L.), a total of 1212 juvenile halibut, including 383 tagged fish (mean initial

weight of tagged individuals: 17.6 ± 0.3 g SE), were reared under a simulated natural light regime for Bergen (60°25' N) or continuous light at 9, 12 and 15°C from 3 December 2007 until 11 March 2008. The mean weight and growth rate were significantly higher at 12 and 15°C than at 9°C. In addition, significantly higher mean weight and growth rate were observed in halibut reared under continuous light at a low temperature, indicating an interactive effect of temperature and photoperiod on growth performance. No effect of temperature or photoperiod was found with respect to feed conversion efficiency, whereas a higher feed consumption at increasing temperature and a higher overall daily feeding rate at continuous light at a low temperature were observed. Indications of continuous light having a stronger effect at low temperatures on muscle growth dynamics were found. A difference in the size class distribution of fibre diameter was found between photoperiod treatments at 9°C, suggesting that continuous light resulted in elevated hypertrophic growth at low temperature. This may suggest that the increased growth rate found at continuous light at 9°C may be a result of hypertrophic growth in juvenile halibut.

Jeffers ES, Bonsall MB, Watson JE, **Willis KJ** (2012) Climate change impacts on ecosystem functioning: evidence from an *Empetrum* heathland. *New Phytologist* 193:150-164

Abstract: The extent to which plants exert an influence over ecosystem processes, such as nitrogen cycling and fire regimes, is still largely unknown. It is also unclear how such processes may be dependent on the prevailing environmental conditions. Here, we applied mechanistic models of plant-environment interactions to palaeoecological time series data to determine the most likely functional relationships of *Empetrum* (crowberry) and *Betula* (birch) with millennial-scale changes in climate, fire activity, nitrogen cycling and herbivore density in an Irish heathland. Herbivory and fire activity preferentially removed *Betula* from the landscape. *Empetrum* had a positive feedback on fire activity, but the effect of *Betula* was slightly negative. Nitrogen cycling was not strongly controlled by plant population dynamics. *Betula* had a greater temperature-dependent population growth rate than *Empetrum*; thus climate warming promoted *Betula* expansion into the heathland and this led to reduced fire activity and greater herbivory, which further reinforced *Betula* dominance. Differences in population growth response to warming were responsible for an observed shift to an alternative community state with contrasting forms of ecosystem functioning. Self-reinforcing feedback mechanisms which often protect plant communities from invasion may therefore be sensitive to climate warming, particularly in arctic regions that are dominated by cold-adapted plant populations.

Mageroy JH, Grepperud EJ, Jensen KH (2011) Who benefits from reduced reproduction in parasitized hosts? An experimental test using the *Pasteuria ramosa*-*Daphnia magna* system. *Parasitology* 138:1910-1915

Abstract: We investigated whether parasites or hosts benefit from reduced reproduction in infected hosts. When parasites castrate their hosts, the regain of host reproduction is necessary for castration to be a host adaptation. When infecting *Daphnia magna* with *Pasteuria ramosa*, in a lake water based medium, 49.2% of the castrated females regained reproduction. We investigated the relationship between castration level, and parasite and host fitness proxies to determine the adaptive value of host castration. Hosts which regained reproduction contained less spores and had a higher lifetime reproduction than permanently castrated hosts. We also found a negative correlation between parasite and host lifetime reproduction. For hosts which regained reproduction we found no optimal level of castration associated with lifetime reproduction. These results support the view that host castration only is adaptive to the parasite in this system. In addition, we suggest that permanent castration might not be the norm under natural conditions in this system. Finally, we argue that a reduction in host reproduction is more likely to evolve as a property favouring parasites rather than hosts. To our knowledge this is the only experimental study to investigate the adaptive value of reduced host reproduction when castrated hosts can regain reproduction.